

KAUPUNGINHALLITUKSELLE

Tämä on Helsingin kaupungin vanhusneuvoston hyväksymän asiakirjan allekirjoittamaton sähköinen versio.

Viite: HEL 2020-013655

Asia: VANHUSNEUVOSTON LAUSUNTO TALOUSARVIOALOITTEESEEN
”VÄHÄVARAISTEN IÄKKÄIDEN HELSINKILÄISTEN TALOUDELLINEN TUKI
ÄLYLAITTEEN JA NETTIYHTEYDEN HANKINTAAN”

Talousarvioaloitteessa esitetään, että vuonna 2021 hankitaan kokeiluna 500 tablettia ja nettiyhteys kaikkein heikoimmassa asemassa oleville ikäihmisille. Tämän esitetään tuovan säästövaikutuksia sosiaali- ja terveyspalvelumenoihin ja parantaa ikäihmisten elämänlaatua ja ehkäisee digisyrjäytymistä.

Tavoite on hyvä. Digisyrjäytyminen on suuri ja kasvava ongelma. Kaupungin on tärkeää omaltaan osaltaan madaltaa korkeaksi noussutta palvelujen ja tiedon saannin kynnystä. Toteutukseen tarvittaisiin kaupungin digituen ja sote-toimialan sekä mahdollisesti muiden toimijoiden ja asiantuntijoiden hyvää yhteistyötä. Haasteina olisi etenkin käyttäjäryhmän löytäminen ja käytön edellytysten varmistaminen. Miten kaikista heikoimmassa asemassa olevat tunnustetaan ja tavoitetaan? Miten heidän keskuudestaan valitaan ne 500, joille laitteet annetaan? Valinnassa ei saisi olla raskaita haku- ja valintamenettelyjä. Toisaalta käyttäjiksi ryhtyvien tulee olla halukkaita oppimaan ja sitoutuneita käyttöön. Vaikea elämäntilanne (esim. sairaus tai asumiseen liittyvät ongelmat) saattaa asettaa omat rajoituksensa. Laitteiden ja yhteyksien käyttöön tarvitaan opastusta ja ongelmatilanteisiin tukea, mutta myös omaa motivaatiota. Opastuksessa olisi tärkeä painottaa etenkin sähköisen ns. vahvan tunnistautumisen mahdollisuutta. Se on välttämätön edellytys niin pankkipalveluiden, sosiaali- ja terveydenhuollon ja muidenkin julkisten palvelujenkin käyttöön.

Sama laite- ja yhteysratkaisu ei välttämättä ole paras kaikille. Toteutuksessa tarvitaan pitkäjänteisyyttä ja yksilöllisten tarpeiden huomioon ottamista. Laitteiden elinkaareen, tietoturvaan, päivityksiin ja ohjelmistoihin liittyvien kysymysten takia paras ratkaisu on leasing-sopimus. Se tuo mukanaan joustavuutta. Sopimusehtojen tulee mahdollistaa, että laitteesta ja yhteydestä voi luopua helposti, jos joutuu tilanteeseen, jossa ei voi käyttää niitä. Ratkaisun tulee myös turvata se, että sopimusajan kuluttua umpeen käyttäjällä on edelleen mahdollisuus säilyttää älylaite, nettiyhteys ja tuki. Heikoimmassa asemassa olevilla ikäihmisillä ei ehkä ole varaa maksaa niiden kustannuksia sopimusajan kuluttua umpeen.

Vanhusneuvoston puolesta

Laura Varjokari
puheenjohtaja

Outi Paulig
sihteeri